

БИЛТЕН

КАРАНФИЛСКОГ ДРУШТВА
РАДНИЧКИ

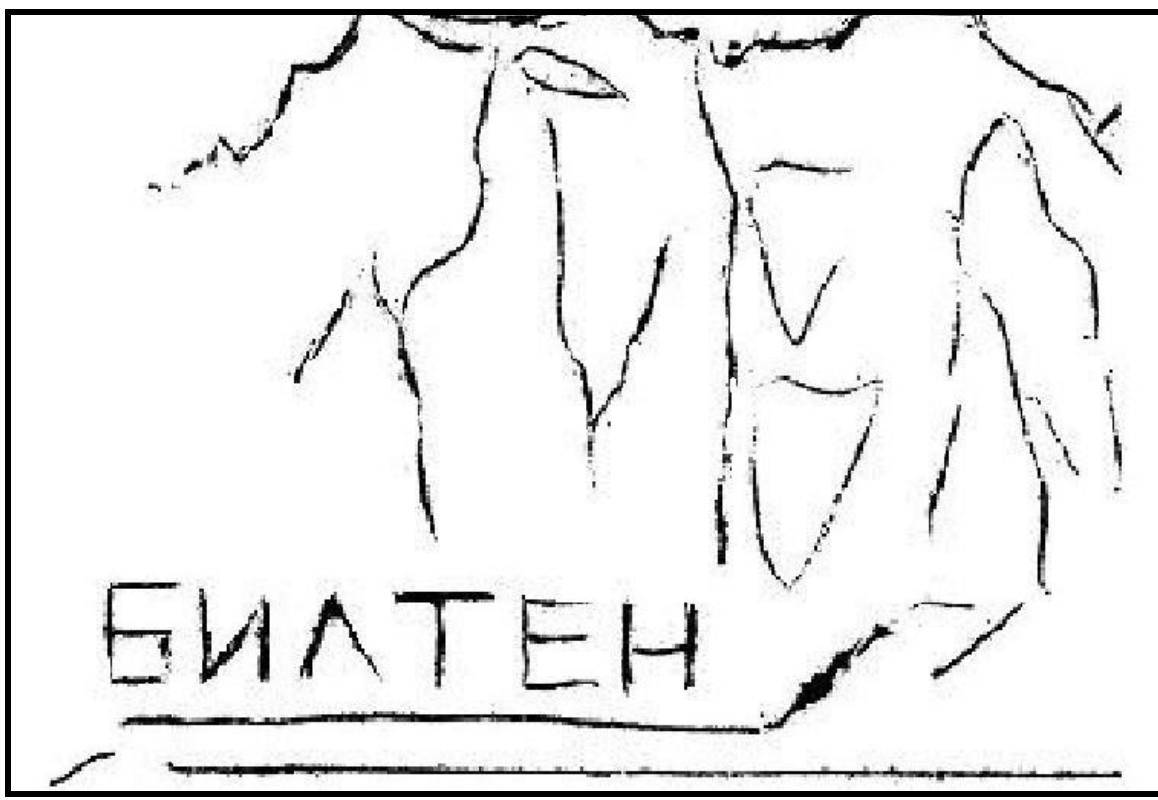
Год. 28

Београд,
март 1987. године

Број 13

Цена: по жељи, одредите
сами

(фототипско издање)

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА "РАДНИЧКОГ" У КАРАНФИЛИМА

Било је то пре тридесет година. У смирају топлог јулског дана далеке 1957. године, планинари "Радничког" излазе на Северни врх Каранфила. Знали су онда да су први планинари који излазе на ове, дотад непознате, врхове. Знали су, али нису ни слутили да ће њихов тадашњи успон, иао и алпинистички успони следећих дана, бити почетак једног интензивног и веома плодног рада у овом делу Проклетија. Резултати њиховог рада даће највишу афирмацију

ПД "Раднички", јер су они крунисали упорно и систематско бављење његових чланова у високим горама. Успони на Каранфиле нису донели само потврду вредности планинара "Радничког", ввћ и алпиниста Београда и Србије.

Можда би други заптали на ловорикама тог успеха или можда, не налазећи више славу на овој планини, ишли у друге планине, даље, више и исто тако стрме. Не, момци из "Радничког" били су заиста планинари. Скромни и одважни, широка срца и пуни радног полета. Планина, неодољива и непозната, звала их је у своје скривене куте и запрвпашћујуће стрмине. Ти, често наизглед бесциљни излети, кроз ходање и успоне, заокружили су и употпунили сазнања о овом делу Проклетија.

Рад планинара "Радничког" у овој планини кроз протекли период био је врло плодан.

Писали су о овом делу Проклетија, о красној долини и врховима изнад ње, и успонима. Држали предавања и спремно се одазивали и дочекивали планинаре из свих крајева наше земље, па чак и из иностранства. Каранфили су метеориски ушли у ред познатих високих кречњачких планина, где им је и било место.

Међутим, на томе се није стало. Потреба да буду добри домаћини, а они су се тако осећали, подстакла их је да започну градњу дома. Новаца није било, али одушевљење и занос увек стварају чуда. Захваљујући чињеници да је највећи део алпиниста Србије био из "Радничког", инструктори су се на течајевима одрицали својих дневница у корист дома. То је био један вид прибављања средстава, а таквих је било пуно. Много је планинара, па чак и ван "Радничког", одвајало свој годишњи одмор, или његов добар део, и проводило га крај будућег дома, у напорном раду. Од јутра до вечери. Нико се није јадао, али су чежњиви погледи ка врховима, објашњавали много.

А онда је дом завршен. Новаца није било ни за прославу. Све је протекло скромно. За наше прилике, чак и срамотно. Само су нас планинари "Ђеровице" из Пећи разумели и храбрили да истрајемо.

Тај дом, чији је почетак био 1962. година, дакле, пет година после отварања Каранфила и извршених успона, завршен је 1964. године.

Опет смо долазили у овај крај и излазили на врхове. Наши сусрети са народом овог краја били су све бројнији, све срдачнији. Били смо све чешће заједно, и у планини и у њиховим домовима. Зажелели су да буду планинари као и ми. Планинарско друштво у Гусињу је плод нашег заједничког живота и боравка у планини.

Дошао је предах и затишје. Али, на кратко.

Предлагано је, и из Друштва и од других планинара, да извршимо маркацију. Одлагали смо је, али смо у ствари, желели да овај кутак земље оставимо онакав какав је био од искона и да на њега иду само искусни високогорци, који ће имати писане описе праваца успона.

Пар поразних примера вратио нас је у грубу стварност. У долину су дошли планинари са четкама и бојом. Можда први пут у овај крај. Саветујући се са мештанима, почели су да нижу маркационе ознаке. Али не на планинарским правцима, већ чобанским.

Још теже отрежњење донела је смрт младе планинарке, која је пошла низ непролазне скокове ка долини. Кажу, да је имала карту - производ планинара који је само једном био у том крају. Његова карта на путу те девојке није показала ни један скок, никакву опасност. Изохипса до изохипсе. Са вером у ту околност, она је у сутон пошла доле...

Сада је и тај задатак остварен. Маркације су прошле свим важним правцима. И не само то. На местима која то захтевају, постављене су сајле и други видови осигурања. Штета је да се сајле скидају. Но ? Чобана у тим деловима планине скоро и нема...

Ипак, после 30 година - осећам се тужно и без пуне радости. Ње, управо, и нема много. Чими ми се да је отишла са Бранком Митрашиновићем и Живојином Градишаром –дивним људима и одушевљеним планинарима. Неумитна смрт однела их је из наших, већ проређених, редова, и оставила ме да испричам ову причу дугу 30 година.

Желео сам да буде кратка, али не са оваквим крајем. Опростите...

Бранко Котлајић

ОСВРТ НА ПРОТЕКЛУ ГОДИНУ

Прошла је 1985. година, или тридесетседам година рада нашег Друштва. Ваља се осврнути уназад и рећи неку реч. Колико да се запамти и извуче нека поука.

Одмах да кажемо, да памтимо боље и плодније године. Оно што не охрабрује, јесте чињеница да нам и следећа година не обећава више. Нећемо да говоримо бројкама и статистичним подацима. Они се могу окренути онако како се жели. Говорићемо о активности у планинама и, што је за нас веома важно, о нашим састанцима четвртком.

У планине се ишло, али је ишао мали број људи. Тих, око 15 људи, носило је сву активност. Било их је у високим планинама, са врло озбиљним успонима и походима. Нажалост, њима не прилазе нови, првенствено млади људи. Најбројнији високогорски поход је, свакако, онај у Проклетијама, 4. до 7. јула, када се по Источним Проклетијама кретала група од 11 планинара, од којих 3 госта из других друштава. То је подсећало на срећан период "Радничног", када су у високе планине увек са нама ишли гости из других друштава.

Излета је такође било. Не одвише, али их је имало. Наставили смо нашу традицију одлазака у Ваљевске планине. Оно што весели и охрабрује, јесте чињеница да још увек у том крају налазимо нове правце и занимљиве неоткривене кутке. Таквих, нових излета, било је у протеклој години, два.

Рад у Друштву одвијао се много лошије, упркос напорима и несумњивом успеху пррпаганде на одржавању предавања. Неуспех састанака је проузроковао слаб долазак чланства. Дешавало нам се да на састанцима присуствује и мање од десет чланова. Можда ће се рећи да је од састанана важнији одлазак у планине, те да за неуспехом састанака не треба ми тужити. Мислим да није тано. Место окупљања и договора за излете и походе је састанак четвртком. Без бројно посећеног састанка, нема ни бројних излета и похода. Осим тога, на састанку треба узети карте, опрему, прикупити бројне информације и договорити се са учесницима. На састанцима, кроз предавања, чланство, првенствено млађе, шири своја планинарска знања и ствара жељу за одлазак у планине, јер дијапозитиви привлаче као магнет. Богата библиотека Друштва се може да користи само на састанцима четвртком. Лични контакти међу чланством подстичу на одлазак у планине.

Зато, када се осврћемо на рад у протеклом периоду, морамо да почнемо од састанака. Њихова слабост у организацији и повремена несигурност коришћења просторија, довела је и до слабе посете, а она је донела и ређе одласне у планине.

Ради свега овога, као искуство за наредни период стоји и задатак унапређења састанака. Празни састанци и њихово понекад лоше вођењв довели су до стања да се састанак често сведе на неформалан задатак. На овом Председништву је да о овоме донесе закључке.

ОРИЈЕНТАЦИЈА НА ЗЕМЉИШТУ БЕЗ КАРТЕ И БУСОЛЕ

У већини случајева, планинари полазе у планину недовољно опремљени одређеним прибором за оријентацију на земљишту. То је, по мом дубоном убеђењу, велика грешка јер при дуготрајним рутама по непознатом терену, слабо настањеном, јако испресецаном а поготову шумовитом, обично долази до губљења, лутања, нерационалног трошења снаге и времена. Тако заморени, исцрпљени планинари су онда склонији да донесу и погрешну одлуку која може у неким случајевима да буде и фатална, поготову ако су веома лоши метео услови, јака ниша, суснежица и снег, те енормно хладно време када се жива у термометру спушта испод - 15° С.

Зато сваки планинар -група планинара при походу обаввзно би требало са собом носити карту предела - терена којим би се ишло, те бусолу а у недостатну истих оно бар обични компас.

Неке појмове из оријентације сваки планинар би требало да усвоји или бар уважи, што би му било много лакше при походу у планину.

Оријентисати се на земљишту, значи: одредити свој положај и правац кретања у односу на стране света, околне рељефне облике и земљишне облике. Том приликом примењује се географска и топографска оријентација, и то помоћу карте, уз њено делимично коришћење, или без карте.

А) Географска оријентација: састоји се у проналажењу и показивању (уочавању) на земљишту правца страна света, прво север који се покаже и то помоћу бусоле или компаса, а ако то нема, онда по небеским телима или карактеристичним објектима и знацима на земљишту.

Б) Топографска оријентација врши се да би се упознало околно земљиште а састоји се у одређивању своје стајне тачке, осматраних објеката и других топографских елемената, те детаља на земљишту. Најчешће се врши упоређивањем садржаја карте са одговарајућим земљиштем.

В) Оријентација на непознатом земљишту мора бити **н е п р е к и д н а**, јер се само тако у свим земљишним и временским условима, на сваком месту и у сваком моменту може знати свој положај у односу на почетну и крајњу тачку свог кретања, ради психичке сигурности у извршењу свог наума. О важности сигурне и брзе оријентације на земљишту, поготову ноћу, по магли, невремену, шуми и сл. када се нађу људи без прибора за оријентацију, не треба никог убеђивати. Без сигурне и брзе оријентације у наведеним условима људи нису у стању да одржавају жељени правац кретања већ скрећу лево или десно и после извесног времена почињу да се крећу у круг, при томе губећи драгоцену снагу. Кад се то уочи, свест захвата паника. Поменута појава објашњава се неједнаком развијеношћу мускулатуре десне и леве стране човечијег тела. Развијенијом страном тела, човек при кретању чини јаче, оштрије и дуже покрете. Крећући десну ногу нешто јаче и дуже него леву или обрнуто, човек неизбежно скреће улево или удесно, што постепено доводи до кретања у круг.

Да би се избегла могућа ситуација кретања у круг - лутања, треба изабрати маркантну тачку, тј. оријентир (при слабој видљивости ближи) и тако крећући се према њему одржавати жељени правац. Кад се исти достигне, опет бирати наредни и тако до исходишта свог кретања.

За оријентире бирати маркантне, видљиве објекте и детаље земљишта, користити истакнуте врхове, карактеристичне превоје, стене, одроне итд. Зимом, кад је такорећи све под снегом, бирати стрме стране, одроне, које усамљено дрво, те места где се снег слабије задржава. Ноћу, треба бирати све објекте који се пројектују на хоризонту - небеском своду.

Г) Проналажење страна света без бусоле и компаса, помоћу небеских тела и знацима на земљишту:

- **По Поларној звезди (северњачи).** У ведрој ноћи, у сазвежђу Малог медведа, прво пронаћи Велика кола, непосредно у близини су и Мала кола, на завршетку руде тих Малих кола, најчешће четврта звезда јесте северњача. Ово је доста сигурна оријентација.

- **Проналажење севера - југа по Месецу** је веома тешко - компликовано, мора се поседовати шире знање о месечевим менама те прорачунавање, а сам начин је врло груб и не даје велику сигурност, због тога нећемо о њему говорити.

- **Проналажење правца севера - југа по Сунцу** иако је мало компликовано, изводљиво је при употреби часовника. Ако се у подне мала казаљка сата, кад показује 12 часова, упери у правцу Сунца, она ће показивати правац југа. Мала казаљка сата креће се дупло брже од привидног кретања Сунца, угао између ње и броја 12 биће увек два пута већи од угла између правца ка Сунцу и правца југа. То значи, ако се мала казаљка сата у било које време (доба дана) упери према Сунцу, симетрала угла између ње и броја 12 на сату показује увек правац југа. Насупрот томе, лако је одредити правац севера. У сваком случају, дуж устаљеног правца север (југ) на земљишту треба уочити неки погодан оријентир.

- **Код православних цркава** олтар је са источне стране, а главни улаз у цркву је са западне стране, док је код католичких цркава обрнуто. Крст на куполи звоника код свих цркава оријентисан је у правцу север-југ.

- **На хришћанским гробљима** гробови су у правцу исток-запад, с тим што се надгробно обележје увек налази на западној страни.

- **Услед свог положаја према Сунцу, кора дрвета са северне стране** је храпавија и обично је обрасла маховином и гљивама.

- **На пању посеченог дрвета прстенови (годови)** су ужи на северној а шири на јужној страни пања.

- **Мрави граде мравињаке обично са јужне стране** дрвета, пања или жбуна, јужна страна мравињака је блажег нагиба него северна.

- **На падинама окренутим северу** дуж се задржава снег него на падинама окренутим југу.

- **Пролећна трава са јужне стране** камења, дрвећа, шума и сл. већа је него са северне стране.

Има и низ других знакова по којима се може оријентисати, покушај да се неких сетиш и сам.

Све ово горе наведено није увек сигурно, па то треба примити к свести опрезно, и резултате што чешће проверавати, нарочито ако само по томе идете ка свом циљу.

Најбоље је правац севера одпеђивати помоћу конструисаних справа за показивање правца севера, то су најпростији – компас (намагнетисана игла), који увек показује правац севера, те мало компликованија справа, бусола, с којом треба научити да се човек служи, што је опет део за себе.

Зато бих још једном поновио да сваки планинар - екипа у својој опреми, при већим (дужим) и напорнијим походима, обавезно има бар компас, ако не карту и бусолу.

Петар Смиљковић

НАСАМО С ПЛАНИНОМ

Кад сунце предвече обасја последњи пут залеђени алпски врх, а у долину се увече вечерња студен и у близини чује жубор воде која отиче испод глечера и блејање стада на повратну са паше - човек застане и гледа поново на врх који ће вечито носити у души, са помешаним осећајем мира, задовољства, и жаљења што никад никоме неће моћи тачно да каже шта се заправо догодило тог дана између њега и планине и шта је доживео борећи се са стрмином, стојећи на врху и пажљиво намештајући ноге у силасну у своје ногоступе.

Зато се реши да о томе и не говори. Па ипак му се понекад учини да је дошао до неке од истина о животу у планини, до неке од оних истина које се траже целог века, а да се никад до краја не изрекну нити несумњиво потврде.

Био сам још млад планинар када ми се догодило први пут да сам станем на један високи врх, један обичан врх у снежним Проклетијама, неко би можда казао - без посебне лепоте и значаја. Много пута сам се касније смучао његовим падинама, много пута са његовог темена и са његових суседа посматрао бљештаве ланце и гребене. Много пута сам стајао на другим врховима које је прославила њихова далеко већа висина или елеганција линија. Али, они тренуци када један сам човен ступа на врх, свестан истовремено своје моћи и сићушности, свестан чињенице да су му пријатељи остали хиљаду или две хиљаде метара ниже, када му се

пред очима отварају видици само за њега и ни за кога другог из те перспективе, када зна да му у силаску не сме задрхтати нога нити отказати цепин или смучка - ти тренуци се не могу ничим заменити.

Другом приликом нашао сам се у једној од клисура у Србији, једној од оних уз чије су стеновите стране повучене бројне алпинистичне стометарсне минијатуре, које нису без неког својеврсног шарма. Дошао сам до улаза у лак, већ од раније са многих излета и течајева познат смер, са изненада рођеном намером да га прођем. И онда ме испод стене заледио слеп страх који није дозвољавао унутрашњи дијалог са разумом. Вратио сам се доле и сео на обалу реке. После неког времвна, осетио сам – као још понекад пре и после тога - да једини пут у даљи жирот за мене води кроз то парче стене и да м о р а м проћи. И јасно - прошао сам.

Толико пута сам доживљавао лепе часове после тежих успона, било зато што сам другима помогао да есенцијално доживе планину, било са осећањем захвалности пријатељима који су то мени омогућили. Али најпунији осећај унутрашњег тријумфа није се јављао после најтежих успона, него после највећих победа воље.

Чешће се догађало да, искрцавши се из воза у некој од станица у ибарској долини, проведем више ноћних часова идући уз шумовите косе Столова или Жељина, да би ме негде горе на висоравнима дочекало јутарње сунце. Или бих изгубио пут, па бих чекао на неком стаблу или камену да се раздани, слушајући како шума живи и дише и како се у њој стално нешто креће и трепери. Машта се распламсава, сенке су добијале неслућена значења, страх нарастао и... онда би небо изнад крошњи почело да бледи, све би се сродило у раалне облике и димензије и постајало познато и јасно, а ја свестан свог циља и своје снаге.

Овакве ноћи, можда и пре оних у иглоима и на тесним полицама, заузимају места у мом сећању у души.

Потребно је понекад остати насамо с планином, јер човек никад као тад не може познати себе.

Потребно је бити сам. Али, никако не увек. Лишили бисмо се оних домета које само удружени са другима можемо достићи. Још више, остало би нам ускраћено задовољаство да другима отворимо своја богатства. Зато, никако не увек !

Али, потребно је бити и сам. Јер, као што се гостољубивост равног тла може потпуно осетити тек после стеновитих и ледених стрмина и као што непогода рађа чежњу за сунцем, тако се и човек може потпуно радовати дружењу са људима тек ако је понекад остављен без њихове помоћи и сам суочен са нечим што му је у том тренутку највећи и једини задатак.

Није важно што ће тежина таквог задатка бити различита за разне људе и у разним приликама. Потребно је бити сам да би се извршио акт моралне снаге, као што је други пут потребно бити са пријатељем, да би се осетила лепота солидарности.

Ту је разлог због кога остају у сећању игре облака и ветрова на зимском Гринтавцу, мириси спарушених трава на заборављеним главицама Румије, на које се нико не пење и на које не воде никакве стазе, давно напуштене каверне и ровови који ремете геометрију Доломита и толики усамљени, скромни врхови широм Алпа, Динарида, Родопа, без атрактивних имена и објеката, удаљених од фреквентних стаза и других планинарских погона савремене туристичке индустрије, на којима је могућ разговор са планином.

Потребно је да човек зна да буде и сам у планини, да би стварно постао јак и срећан.

(1967.год.)

Велибор Станишић

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ ПД "РАДНИЧКИ" У 1986. ГОДИНИ

У 1986.години регистровано је 11 групних и 20 појединачних акција, са укупно око 150 учесника. С обзиром на непотпуну евиденцију, пре свега о појединачним акцијама, стварна активност чланова је свакако била већа. Друштвеним акцијама сматране су оне са три или више учесника из нашег друштва.

I Друштвене акције

У јануару је петочлана група (водио В. Станишић) посетила Вршачка брда.

У фебруару је група од седам чланова (водио М.Симеуновић) ишла на Шар планину и под врло тешким временским условима, морала одступити непосредно под врхом Љуботена (2497).

У марту је група од седам планинара (водила Б. Кнежевић) била на тури по Ваљевским планинама (Буковска планина, између Ластре и Самара).

У априлу је петочлана пупа учествовала у анцији ПС Бвограда на Повлену - Пролећни дан планинара (Радановци - Таорско врело).

У мају је трочлана група (водио И. Ракочевић) посетила Суву планину - Трем (1808) и Сонолов камен (1523).

У фрушкогорском маратону учествовала су три наша члана.

За јулске празнике, 11 чланова, од чега осам из нашег друштва (под вођством Б.Котлалића) направили су туру од Дечана до Плава са успонима на врхове Проклетија - Ђеровицу (2656), Маја Ропс (2502), Марјаш (2530) и Пасји врх (2406), а Б. Котлајић и Р. Шекуларац и на Маја Колату (2530).

У августу, пет чланова (водио Радован Пејановић) били су на Дурмитору са успонима на Шљеме (2455), Милошев ток (2426), Седлену греду (2227), Боботов кук (2523) и Планиницу (2330).

У септембру, осам чланова (волио Б.Котлајић) направили су туру од Градца до Ластре, уз реку Градац, односно Сувају, уз посету манастиру Ћелије.

Крајем септембра организован је излет у источну Грбају, са обиласком манастира и природних лепота Вратне и врела Млаве, са 33 учесника, од чега 29 из "Радничког".

У Маршу ослобођења Београда, почетком октобра учествовало је 30 наших чланова.

II Појединачне акције

Чланови "Радничког", у оквиру акција других друштава или у сопственој организацији извели су низ тура, тако да су поред осталог посетили:

- Солунску главу (2540) на Јакупици и Љуботен (2499) на Шар-планини (зимски успони) – М.Симеуновић;

- Копаоник - З. Блажина;

- Стол, Вукан и Комове - З.Блажина, као вођа алпинистичких течајева за ПД "Челик" Смедерево;

- Васојевића ком (2460), Велики Суви врх (2212), Жијево-Сурдуп; затим Маганик - Кокотов врх (2000) и Медвеђи врх (2119) – Радован Пејановић;

- Петнаест жарских врхова од Љуботена прено Пирибега до Кобилице; затим Плачковицу - М. Симеуновић;

- Јавор и Мучањ - З. Милошевић;

- Велебит (Пакленицу) – С. Цветковић;

- Миџор (2120) на Старој планини - И. Ракочевић;

- Златиборске врхове - М. Коцић;

- Орјен – Ж. и Б. Савић;

- Пелистер, Тртар и друга брда северне Далмације - В. Станишић;
- Церипашину на Шар-планини - И. Ракочевић;
- Високи Канин (2587) и Бавшки Гринтавец у Јулијским алпима - Р. и Е. Рувидић;
- Црни врх хомољсни - Б. Кнежевић и К. Поповић. итд.

Од иностраних успона, Звонимир Блажина био је на Болкан Даглару (3240 и 3220) у Турској, а Милан Симеуновић на Гросглокнеру (3798) у Аустрији.

ПРЕГЛЕД ПРЕДАВАЊА СА ДИЈАПОЗИТИВИМА ОДРЖАНИХ У 1986 год.

- 16. јануар - Бранислав Савић: Јакупица (Солунска глава) и Проклетије (Грбаја) - походи 1985.године
- 23. јануар - Бранко Котлајић: О кретању у планини
- 30. јануар - Душан Чолић: Јестиве гљиве
- 6. фебруар - Александар Сигунов: Делиблатска пешчара, природне лепоте, биљни свет и проблеми заштите
- 13. фебруар - Бранко Котлајић - О опасностима у планини
- 20. фебруар - Владимир Марковић: 1) Мокра Гора и манастир Црна река, 2) Пелопонез I део
- 13. март - Владимир Марковић - Пелопонез II део
- 20. март - Александар Сигунов: Овчарско-кабларска клисура, природне лепоте, биљни свет и проблеми заштите
- 27. март - Иван Ракочевић и Бранислав Савић: Дурмитор 1983. године
- 3. април - Бранко Котлајић - Олимп
- 10. април - Милан Симеуновић: Са разних акција - Јакупица, Шар - планина, Мокра Гора, Проклетије...
- 17. април - Јанићије Цветковић: Доломити
- 24. април - Велибор Станишић: Дурмитор
- 15. март - Александар Сигунов: Ваљевске планине, природне лепоте, биљни свет и проблеми заштите
- 5. јун - Бранислав Савић: Пољска - Краков и Варшава
- 11. септембар - Бранко Котлајић: Света Гора
- 18. септембар - Бранко Котлајић, Велибор Станишић, М.Симеуновић и Бранислав Савић: Проклетије 1986. године (Ђеравица, Маја Ропс, Марјаш, Пасји врх, Грбаја и Маја Колата)
- 25. септембар - Звонимир Блажина: Путовање по Турској I део
- 2. октобар - Звонимир Блажина: Путовање по Турској II део
- 9. октобар - Александар Сигунов: Копаоник, природне лепоте, биљни свет и проблеми заштите
- 16. октобар - Бранислав Савић: Орјен
- 23. октобар - Иван Ракочевић: Маганик, Капа Морачка и Кањон Мртвице
- 6. новембар - Бранко Котлајић и Б.Кнежевић: Манастири моравске школе
- 13. новембар - Јанићије Цветковић: 1) Проклетије 2) Субра (Орјен)
- 20. новембар - Иван Стојановић: Зимски успон на Дурмитор 1952. године и каснији успони
- 18. децембар - Јанићије Цветковић: Хајла.

Укупно је одржано 26 предавања (исто толико и 1985. године) у којима је учествовало 12 предавача. Пет предавања (од којих је четири одржао Александар Сигунов, кустос Природњачког музеја) организовано је у сарадњи са Одсеком за заштиту природе при

Планинарском савезу Београда, на чему посебно захваљујемо предавачима и Одсеку. Наши чланови присуствовали су и предавањима на Технолошком факултету и Дому пионира о успонима у Андима, Хималајима и другим, које је организовао Градски савез, а појединци су били активни и у предавачкој активности у другим друштвима.

Остале активности:

Више наших чланова учествовало је у течају за живљење и исхрану у природи, који је организовао Одсек за обележавање планинарских стаза и заштиту природе Планинарског савеза Београда, а Звонко Блажина је био инструктор - вођа зимског алпинистичког течаја ПД "Братство-јединство" војне гимназије у Београду и зимског алпинистичког течаја за чланове ПД "Смедерево".

ПРЕГЛЕД АКЦИЈА ПРЕДВИЂЕНИХ ДО КРАЈА 1987. ГОДИНЕ

- 11 - 12. априла: Ртањ-Озрен
- 1 - 3. маја: Шар-планина, Титов врх
- 8 - 10. маја: Морачке планине
- 16 - 17. маја: Рајац - Суворор (обука младих планинара у читању карте и оријентацији)
- 30. маја - Пролећни дан планинара Београда
- 5 - 14. јуна - Камнишки-Јулијсни алпи
- 20 - 21. јуна - Стара планина
- 27 - 28. јуна – Голија
- 3 - 12. јула - Прослава 30. год. откривања и обраде Каранфила од стране ПД "Раднични", повезано са туром прено Стречке планине, Копивника и Лумбарске планине
- 17 - 20. јула - Стогово - Караорман – Галичица
- 7 - 11. августа – Дурмитор
- 14 - 24. августа - Пољске Татре
- 21 - 23. августа – Трескавица
- 5 - 15. септембра – Грбаја - Проклетије (узвратна посета планинара из Пољске)
- 19 - 20. септембра - Радочело – Студеница
- 1 - 11. октобра - Марш ослобођења Београда
- 3 - 4. октобра - Радан планина, аутобусом
- 24 – 25 октобра - Јесењи дан планинара Београда
- 27 - 30. новембра - Трновачко језеро (Маглић – Биоч - Волујак)
- 6. децембар - Вршачка брда
- 20. децембар - Рајац.

Поред овог плана, чланови нашег друштва индивидуално планирају више самосталних тура. Са ПД "Челик" из Смедерева према претходном договору планираће се заједничке акције и походи у наредној години.

- У просторијама друштва (Жарка Зрењанина 31) одржавају се редовно (сем у ЈУЛУ и АВГУСТУ) сваког четвртка предавања са приказивањем дијапозитива, са почетном у 19 часова.